Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Tutum ve Davran??lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Tutum ve Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33372

ARABPSYCHOLOGY.COM

Soyut

Bu akademik giri?, yo?un bak?m ünitelerinde görev yapan hem?irelerin Ya?am Sonu Bak?ma yönelik tutum ve davran??lar?n? de?erlendirmek amac?yla uyarlanan bir ölçme arac?n? tan?tmaktad?r. Ölçek, Sultan Özel-Yalç?nkaya taraf?ndan 2016 y?l?nda Türk kültürüne adapte edilmi? ve geçerlik ile güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r. Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Tutum ve Davran??lar? Ölçe?i (TOAD), hem?irelerin bu hassas konudaki profesyonel yakla??mlar?n? ve duygusal tepkilerini iki ana alt boyutta ölçmektedir. Çal??ma, ölçe?in Türk popülasyonunda kullan?labilirli?ini destekleyen kabul edilebilir psikometrik özelliklere sahip oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Yo?un Bak?m Hem?iresi, Ya?am Sonu Bak?m, Tutum, Davran??, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Sultan Özel Yalç?nkaya

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yo?un bak?m ünitelerinde çal??an hem?irelerin ya?am sonu süreçlerdeki hastalar?na yönelik sergiledi?i tutumlar? ve bu tutumlar?n sonucu olan davran??sal pratikleri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test ederek, Türkiye'deki klinik ve akademik çal??malarda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir araç sa?lamay? hedeflemi?tir.

Bu araç, hem?irelik e?itimi ve hizmet içi e?itim programlar?n?n geli?tirilmesinde kritik öneme sahiptir. Elde edilen veriler, hem?irelerin ya?am sonu bak?ma ili?kin bilgi eksikliklerini veya duygusal zorluklar?n? belirleyerek, bak?m kalitesini art?rmaya yönelik hedeflenmi? müdahalelerin tasarlanmas?na olanak tan?r.

Yap?

Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Tutum ve Davran??lar? Ölçe?i, iki temel alt boyuttan olu?an çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir: **Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Tutum** ve **Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Davran??**. Ölçek toplamda 16 maddeden olu?maktad?r.

Tutum Alt Boyutu, hem?irelerin ölen hastaya ve ölüm sürecine dair bili?sel ve duygusal

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?erlendirmelerini yans?t?rken; **Davran?? Alt Boyutu** ise hem?irelerin bu süreçte sergiledi?i fiili eylemleri ve pratik bak?m uygulamalar?n? kapsamaktad?r. Bu ikili yap?, hem?irelik uygulamalar?n?n hem içsel inançlar hem de d??sal eylemler aç?s?ndan kapsaml? bir de?erlendirmesini sunar.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in iki alt boyutta yap?sal olarak uygun oldu?unu göstermi?tir.

Uyum ?ndeksleri: Ölçe?in uyum indeksleri kabul edilebilir düzeyde bulunmu?tur: Ki-kare de?eri (x2) 2.016, ?yilik Uyum ?ndeksi (GFI) 0.87, Düzeltilmi? ?yilik Uyum ?ndeksi (AGFI) 0.82, Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI) 0.84, Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalama Kare Kal?nt? (SRMR) 0.051 ve Yakla??k Hata Karelerinin Kök Ortalamas? (RMSEA) 0.071 olarak rapor edilmi?tir. Bu de?erler, modelin veriye genel olarak iyi uyum sa?lad???n? i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in tutarl? bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir.

Tutum Alt Boyutu: Cronbach Alfa katsay?s? **0.71** olarak belirlenmi?tir.

Davran?? Alt Boyutu: Cronbach Alfa katsay?s? **0.65** olarak tespit edilmi?tir.

Toplam Ölçek Güvenirli?i: Toplam ölçek için Cronbach Alfa katsay?s? **0.70** olarak rapor edilmi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in madde-toplam korelasyon katsay?lar? **0.25 ile 0.46** aras?nda de?i?mekte olup, tüm katsay?lar?n istatistiksel olarak anlaml? oldu?u (p<0.000) görülmü?tür. Bu sonuç, maddelerin ilgili alt boyut yap?s?yla tutarl? oldu?unu ve ölçe?in genel puan?na katk?da bulundu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla uygulanan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, maddelerin alt boyutlara da??l?m?n? ve faktör yüklerini ortaya koymu?tur.

Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Tutum Alt Boyutu: Bu alt boyuta ait faktör yükleri **-0.19 ile 0.71** aras?nda de?i?mektedir.

Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Davran?? Alt Boyutu: Bu alt boyuta ait faktör yükleri **0.23 ile**

ARABPSYCHOLOGY.COM

0.61 aras?nda de?i?mektedir.

Faktör yüklerinin genel olarak kabul edilebilir s?n?rlar içinde olmas?, uyarlanan ölçe?in orijinal yap?y? Türk kültüründe de korudu?unu ve her bir maddenin ilgili teorik yap?y? ölçmede yeterli katk?y? sa?lad???n? göstermektedir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Madde Say?s?: 16

Format:

Tutum Alt Boyutu Derecelendirmesi (5'li Likert): "Tamamen kat?lm?yorum", "Kat?lm?yorum", "K?smen kat?lm?yorum", "Kat?l?yorum", "Tamamen kat?l?yorum".

Davran?? Alt Boyutu Derecelendirmesi (5'li Frekans): "Asla", "Nadiren", "Ara s?ra", "Genellikle", "Her zaman".

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Personel (Hem?ireler)

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Yo?un Bak?m Ünitelerinde çal??an hem?ireler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Yo?un Bak?m Hem?iresi, Ölçek, Psikometri, Tutum, Davran??, Terminal Dönem, Türkiye Uyarlamas?

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sultan Özel Yalç?nkaya

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi: Abant ?zzet Baysal Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (Çal??man?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?ld??? kurum).

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2016

?zinler ve Ücret: Yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Kullan?m için orijinal yazar?n ve/veya uyarlamay? yapan yazar?n izninin al?nmas? önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: yogun-bakim-hemsirelerinin-yasam-sonu-bakima-yonelik-tutum-ve-davranislari-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Özel-Yalç?nkaya, S. (2016). Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Tutum ve Davran??lar? Ölçe?i'nin Türk kültürüne uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Abant ?zzet Baysal Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Tutum ve Davran??lar? Ölçe?i Maddeleri

Örnek Maddeler:

Ölmekte olan hastalara bak?m verirken "Bunu kimin için yap?yoruz" sorusunu kendime sorar?m.

Hastan?n ihtiyaçlar?n? belirlemek için ona soru sormada kendimi rahat hissederim.

Ya?am sonu hasta bak?m?n? sa?lad?ktan sonra duygusal bir bo?alma ya?ar?m.

Ölmek üzere olan hastan?n yan?nda bulunman?n önemli oldu?u kan?s?nday?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM